

Slovník slovanskej duše

Ing. Vladimír ŠVEC

22.02.2022

Namiesto úvodu

Po preštudovaní mnohých vierohodných i nevierohodných zdrojov, uznávaných aj neuznávaných autorov, som dospel k nasledovnému presvedčeniu:

Starí Slovania verili v nesmrteľnosť duše svojich predkov, prejavovali im úctu a komunikovali s nimi. Dôkazom toho sú dodnes zvyky nechať na Vianoce, Veľkú noc či Dušičky symbolický tanier s potravinami určenými týmto duchom.

Tak, ako tá istá základná potravina je nazývaná rôzne: zemiaky, krumpľe, erteple, brambory, švábky....aj ten istý duch či boh je z oblasti na oblasť nazývaný rôzne: Rod, Radegast, Dedo...

Starí Slovania duchov vopred nepodplácali, teda nedávali im dary a sľuby vopred; žiadali ich o pomoc, a pokiaľ ju dostali, dali im obeť zo svojho zisku, či úrody, ale až po splnení svojich želaní.

Starí Slovania slávilí jednotlivé hospodárske a výročné sviatky tak, ako dnes oslavujeme Nový rok, Deň žien, Dožinky, Vinobranie, oslavovala sa aj prvá orba, prvý výhon dobytky, priadky, ostatky a neznámená to ani dnes, ani vtedy oslava nejakých bohov.

Dnes staviame monumenty štátnikom, umelcom a iným osobám na významných alebo rýdzo súkromných miestach. Aj starí Slovania toto robili, ba dokonca úľom a kolom v plote vpečat'ovali antropomorfný vzhľad a neznámená to, že to boli podobizne bohov. Starí Slovania boha nezobrazovali, bol pre nich nepredstaviteľný, a keď sa im zjavil, tak ako človek: starček, starenka, mládenec, dievka a pod. (Svantovítova svätýňa bola vyzdobená symbolmi zverokruhových znamení). Vplyvom okolitých náboženstiev sa však postupne formovali a prelínali obrazy bohov a bohýň, ktoré nadobúdali špecifický vzhľad.

Každá časť prírody je oživená duchom, ktorý tú svoju časť spravuje a je za ňu zodpovedný. Pokiaľ spravoval dobre, tak si ho ľudia vážili a nosili mu dary, ak nespravoval dobre, bránili sa proti nemu. Rovnako každá prírodná sila bola zvečnená do pomenovania ducha, ktorý ju spravoval.

Ak sa oslavoval nejaký prírodný duch, tak to bolo 4x ročne: v každom ročnom období raz. Každý duch mal svoju kladnú aj zápornú stránku, nebol len dobrý ako anjel a nebol len zlý ako čert. Víla a zmok mohli aj uškodiť aj pomôcť. Každý duch bol aj mužského aj ženského rodu napr. Perún – Perunica, Svarog – Svarožica, Dedo – Baba

Na základe vyššie uvedeného tvrdím, že starí Slovania u každého ducha vnímali štyri hraničné existencie: kladná (žiarivá) mužská, záporná (chladná) mužská, kladná (žiarivá) ženská, záporná (chladná) ženská a pritom to bol ten istý duch.

Aj dnes je mnoho ľudí, ktorí sa radi obracajú na horoskopy a veria im. To isté robili aj starí Slovania, ktorí boli viac zviazaní s prírodou a vedeli čítať z nočnej oblohy, neunikli ich pozornosti zverokruhové znamenia. Dnes tiež nestotožňujeme znamenie barana, býka atď. s nejakými božstvami. Ani starí Slovania ich neuctievali ako božstvá, brali ich ako hotový fakt, i keď ich nazývali inak: Chors, Veles atď. Viaceré pomenovania božstiev vychádzali z kozmologických predstáv vtedajšieho sveta, napr. zemská podpera – Perún, nebeské kolo – Svarog atď.

Ak sa dnes teším, keď vidím na oblohe slnko, ktoré mi dáva teplo a úrodu a ďakujem bohu za to; ak sa teším tomu, že mesiac v splne mi osvetľuje cestu lesom a ďakujem bohu za to, znamená to, že ich uctievam ako božstvo? Určite nie, a tak isto to chápali aj naši predkovia.

Dnes máme prognostické a meteorologické ústavy a veríme ich predpovediam počasia. Život starých Slovanov bol v úzkom spojení s prírodou a od počasia závisel ich život, teda potrebovali predpovede na celý rok. A tie vedeli poskytnúť svätyné Svantovíta či Triglava, ktoré ich za úplatu predali tak Slovanovi ako aj Neslovanovi. Keď si dnes vážim výsledky predpovede počasia a spoločenských prieskumov, uctievam tým nejaké božstvo?

Slovania sa nebránili búraníu tzv. idolov (na pôde ktorých boli potom postavené kostoly), pretože to neboli svätyné božstiev. Svätynami boli háje, pramene a pod. Bránili sa však premenovávaniu sviatkov a obradných piesní novými importovanými cirkvami, no nebránili sa. Pôvodné slovanské zvyky počas obdobia tzv. christianizácie boli potláčané, prípadne nahradzované cirkevnými pomenovaniami a obradmi, takže sa zachovali len v riedko osídlených a odľahlých, či periférnych častiach jednotlivých regiónov. Neskôr sa začali šíriť v rámci folklórnych festivalov a iných podujatí, až niektoré nadobudli znovu celonárodný charakter napr. vynášanie Moreny, fašiangový sprievod, dožinky a pod.

Môžete namietat', že nie všetci sa správali tak, ako líčim. Ale veď aj dnes sú kresťania, ktorí zabíjajú a hrešia, a pritom je to v rozpore s ich učením.

Hoci sú pôvodné slovanské zvyky prekryté kresťanskými obyčajmi a vplyvmi z iných kultúr, základné presvedčenia zostali nezmenené, pretože v ľudovom povedomí sa nevytesňovali, ale vzájomne doplňali. Cirkvi sa snažili dni slovanských osláv potlačiť, ale nedokázali ľudí od ich konania odradiť, a tak využili slovanské sviatky ich prebraním do svojho liturgického kalendára a dodali im cirkevnú náplň. Nakoniec v priebehu času sa nahradili pôvodné slovanské postavy a sviatky cirkevnými svätými. A tak slovanskí bohovia naďalej žijú pod rúchom cirkevných svätcov. Aby sa zamedzilo sláveniu slovanských sviatkov, boli staré tradície začlenené do cirkevného liturgického kalendára. Takými sviatkami sú Fašiangy (cirkvou dlho zakazované), Vianoce (zimný slnovrat, 25.12.- oslava narodenia slnka), Veľká noc (sviatky jari a plodnosti), Svätajánske pálenie ohňov (oslava letného slnovratu).

Na základe uvedeného možno konštatovať, že pôvodné slovanské zvyky tvoria základnú kostru a formu cirkevných liturgických kalendárov, len cirkev im vtlačila svoj obsah, alebo obsah ponechala a dala im iné meno. Ľudová kultúra a folklór si zachovali veľa starodávnych posolstiev a iba povrchne boli prekryté židokresťanstvom. Našou úlohou je dekódovať vedomosti, ktoré zdedili naši predkovia.

Záverom: Slovanský Boh je jediný aj mnohostný (jedin i množestven). Kto ho z pohnútok prestíže nad antickými náboženstvami, aby dokázal, že viera Slovanov nie je menejcenná ako ostatné viery, alebo z prílišnej horlivosti chce členiť Boha na časti a pomenovávať ich, je nezaboh. Jednotlivé mená božstiev a duchov sú len pomenovaniami vlastností a prejavov toho istého boha. Ja sa v tomto diele len snažím už rozčlenené a pomenované pochopiť, porovnať a usporiadať.

Pomenovanie Bohov

Slovania majú pre základné veci, i v rámci malého regiónu ako je Slovensko, rôzne názvy od rôzneho základu napr.: pšenicu nazývajú obilie, zbožie, zrno, žito, špalda, samopše, tenkel, okrýž. Pre zemiaky sú názvy: ľuľok, brambor, grúľa, krumpľa, bandurka, kartofel, švábka, hľuzovka.

Je samozrejmé, že pre takú základnú podstatu, ako je božstvo, majú Slovania tak isto rôzne pomenovania odvodené od rôzneho základu. Z tohto hľadiska je zrejmé, že pomenovanie toho istého božstva v rámci všetkých Slovanov bude úplne, ale úplne rôzne.

Väčšina pomenovania božstiev, stelesnených javov a oduševnených vecí, ktoré im ľudia dali, bola založená na metaforách. Avšak východiskové spojitosti, ku ktorým boli metafory pôvodne pripútané, stratili svoju poetickú podstatu, začali ich vnímať ako jednoduché výrazy a v tejto podobe prešli z jednej generácie na druhú, prežívali celé storočia, putovali medzi kmeňmi a národmi a usadili sa na rôznych miestach. Niektoré zvuky boli nahradené inými, slová dostali nový význam. Obsah pôvodných prejavov sa stal tajným a tajomným.

Slovania sa obracali na božstvá (velebili božstvá):

slávením – veselým oslavovaním slovom, piesňami a tancami

jasaním, sviatením (svätením) – pálením faklí, pochodní, vatier a kahancov

žehnaním (spaľovaním) – pálením slameníkov, pňov, bylín na vykiadanie

krstením (kúpaním) – polievaním sa vodou

plesaním - plieskaním dľaňami alebo bičom

láskaním - ľúbením a milovaním sa mládeže

vd'akyvzdaním – za úrodu, jedlo a dary

obetovaním, hodovaním (jedlom - obedovaním) – usporadúvaním hostín

blahoželaním – prianím toho najlepšieho blaha svojim blízkym

chorovodmi - kolovým tancom

kolísaním, hojdaním – hojdaním sa na lanových hojdačkách alebo prevažovacích hojdačkách, pričom sa obracali na božstvá pozdravom: „Hoja hoj!“, niekde „Hola hej!“.

Oslava slovanských božstiev nie je fanatická viera ale životný štýl.

Väčšina textu je čerpaná zo slobodnej encyklopédie Wikipédia <https://sk.wikipedia.org/wiki>, <https://en.wikipedia.org/wiki> a <http://www.bestiary.us/list> .

Každá strana tejto publikácie je samostatnou kolážou.

Autor

Slovanský duchovný slovník

A

Abraháмова lúka

je na nebi, mŕtvi na nej pasú ovce (obláčky) » *Svarogova lúka*

ad, ada, adom (rus.) *peklo*

odvodené od gréckeho **hadēs** = podsvetie

Adamove deti

ľudici, ktorí naplňajú oduševnením celý svet: les, vodu, pole, domy t.j. *lesovik, vodník, polevik, domovik*. Podľa legendy sa Adam hanbil ukázať ich Bohu.

V ruských bylinách ich považujú za deti Aliny Svjatogorovny a Ilju Svarožiča a nazývajú **al'vy** (al'vini, al'vody)» *elf*

adoša

domovik, ktorý sa prispôbil modernému životnému štýlu v domácnostiach bez pece. Žije v nábytku, najmä v kreslách. Keď sa nábytok presťahuje, zostáva v ňom. V noci vychádza a dojedá jedlo.

agana (slovin.) – *rusalka, vodná víla*

odvodené z tal. *acquane, anguana* = nymfa

Agidel'

lokálne božstvo ruskej rieky Agidel' (Belaja), dcéra plejádnice Ali

Agrafena, Agipa » *Garafena*

Zemepisný názov: Agrafinówka – obec v Poľsku

agrikôň, agrikon

muž *vanessy*. Agrikoni sú malí, nemôžu lietať. Žijú plytko v podzemí a ošetrujú korene rastlín.

Agroti, Agrometi

z gréc. *agrios* = divý

slovanský národ, ktorý nosil vlasy zviazané do chvostu – ohonu. Nesprávne sa prekladá metať ohoňom ako metať oheň.

Agrius v gréckej mytológii bol kentaurus bojujúci s Herkulesom.

aguara

vixena, valas. Jalomište

opisne rusky: černoburka, krasnaja lisa, prizračnaja lisa

literárne pomenovanie *vlkodlaka* vo forme líšky

Aguna » Ohňoboh

Aguňa, Agouinia, *Agni*

V Gruzínsku je Aguna ochranca vinohradníctva a vinárstva.

aitvaras, aitwaros

lit. = dráčik; lotyšsky atvars = vír

atvaras, aitvarai, aitivaras, ajtvaros, aitwor, atwor, eitvaras, fin. ajatar

foneticky: otwór, oćwiar, otwir

v litovskej mytológii všeobecné pomenovanie domácich duchov alebo magických stvorení, žijúcich pod šírím nebom, určených za správcov prírody, atmosféry, vody, najmä mrakov, ktoré majú spojenie so zemou, bývajú nositeľmi bohatstva; niekedy považovaní za démonov, obdobných *zmokovi*. Zdržujú sa v živých plotoch a ohradách. Podľa litovských legiend sa dá aitvaras kúpiť na trhu.

Aitvaras býva stotožňovaný aj s lotyšským *lietuvēns*, *leetons*, čo je *mora*, alebo s *lietavcom*. Je to všeobecný názov pre zvieracieho *škriatka*.

Zobrazuje sa ako vták, zmok, mačka alebo čert .

Patria sem napr. Damavykas, Gausinėlis, Koklikas, Pūkis, Sparyžius, Spirūkas, Svitelis, Žaltvikšas, Žalviskas.

Toto súborné pomenovanie zodpovedá ruskému *lemboi*. Len sa upresňuje, že pochádzajú z prekliatych detí alebo dospelých napr. po prekliatí: „aby ťa čert zobral“ a bývajú aj strážcami pokladov.

Spirūkas je blízke českému špírek » *pikulík*

Svitelis litovsky = svetlo, úsvit t.j. *zora*

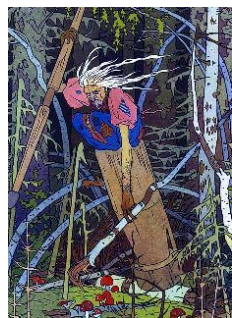
Zalktis lotyšsky = had, žalkys litovsky = had » *domovik*

Ajdovska deklica (slovin.) *samodiva*

ajda, hájda, rímska deklica

Zemepisný názov: Ajdovščina – mesto v Slovinsku

Ala , Ála

Hala, Chala, lamja, Alina, Khala, Ała, Hała, ałamujczynya

gréc. chalaza = krupobitie, srb. alav = žravý

bulh. aždarcha, ažder , lamia, lamjata = *dračica* maced. a srb. aždaja = *dračica*

v balkánskej mytológii ženský démon zlého počasia (napr. búrka, kúpy, víchor), vyvoláva búrku nad poľami, vinicami a sadmi, aby zničila úrodu, vie zastaviť vodu v studniach a riekach, môže pojeďať deti, vie zacloniť mesiac alebo slnko (mrakmi). Stelesnené zlé počasie.

Východní Slovania ju nazývajú *Baba Jaga*.

Zobrazujú ju ako ženu veľkého vrazu, tenkými nohami a veľkými ústami zubami. Môže mať aj niekoľko identických hláv. Žije v opustených lesoch aj Môže mať aj zjav býka, havrana, orla ,draka, hadopsa alebo hada, ktorý má hlavu chvost na oblohe (alebo naopak), t.j. mytologizovaná smršť (tornádo, cyklón).

Jej dieťa s človekom sa nazýva **alovít**. Je to negatívny *zduchač*. (*vetrovniak*, *planétnik*).

Nazýva sa aj *chmúrník*.

s ostrými jazerách. na zemi a

Alabathis, Alabatis

lotyš. Linu máte, poľ. ľanucha, čes. Hachla, vohle = štet', česák na ľan

v litovskej mytológii duchovná pomocníčka, ktorá sa privolávala pri česaní ľanu. Na Morave sa nazýva **Hachla**.

Pri tejto príležitosti sa tancuje tanec: „česanie ľanu“. Slávi sa najmä na **Ľanový nedeľu** - nedeľa po 23. júli, ktorý nazývajú aj **Sviatok hrebeňa**.

Sviatočný obrad robia len ženy s hrebeňom na česanie ľanu (štet'om), ozdobeným ako nevesta.

Vládkyňa priadnych rastlín sa nazýva *Vaisgamta*.

Alabandus je hrdina z gréckej mytológie a pomenovanie je od ala = kôň a bandus = víťazstvo.

Alado poľ. *Lada*

Alatyr (maď. podložka)

rus. Latyr

(podľa hory Alatyr) najskôr odvodené od slova al-jantár, alebo od Island Tyr (číta sa ajlantyr) t.j.ostrov Tursko. Je nepravdepodobné, že pomenovanie vzniklo s lat. altare = oltár.

1. kameň bytia, z ktorého bola stvorená zem, kameň poznania, bieložhavý svätý kameň, Kamen-mira; krištáľová hora,

Kameň Alatyr sa má nachádzať v strede sveta (na pupku mora) a predstavuje centrum mytologického vesmíru, tradične sa umiestňuje na východnú stranu, na rajský ostrov *Bujan*. Na tomto kameni rastie priamo zo sily nebeskej svetový strom - *dub*, ktorý pokrýva celý svet z jedného konca na druhý; paralelon *stromu života* a severskému svetovému stromu *Igdrasil*. Podľa KK sa Alatyr nachádza v Rípejských horách t.j. na Urale.

Je strážený vtákom *Gaganou* a hadom *Garafenom*. V slovinskej mytológii sa nazýva hadí kameň **žilštajn** t.j. kameň života (minerál šungit).

Svätenie kameňa alatyr sa koná 12. januára.

2. kozmologicky : hora Elbrus, ktorá sa vypína na severnej točnici, o vrchol ktorej je opretá zemská os podopierajúca nebeský stožiar (Polárku), spod neho vyviera nebeská rieka Ra (mliečna cesta), sú tam ukryté zákony Svaroga. Pôvodne sa rieka Ra nazývala Latyra (lact itera = mliečna cesta).

Hora Elbrus sa v skutočnosti nachádza na hranici Európy a Ázie (v Rusku) a je najvyšším vrchom Eurázie.

Zemepisný názov: Alatyr – mesto a rieka v Čuvašskej Ruskej republike,

alatyрка manželka *obra*

gormninka

albast, albost

aľbast, aľbost, albasla, almasta, almaza

tvor, ktorý vznikol z utopeného prekliateho dieťaťa. Počas 12-tich rokov dorástol na dĺžku až 5 m. Nadobudol takú silu, že ani vodník si s ním nepomohol. Jeho čeľuste boli smrtonosné a napriek veľkej hmotnosti sa veľmi rýchlo pohyboval. Väčšinou sa vyhrieval na pobreží, rybári mu obetovali domáce zvieratá, lebo bol stále hladný. Vyzerá ako krokodíl s hlavou šľuky.

V tureckej mytológii je albasta zlý ženský démon » *judy*

Alexota, Aleksota » *Milda*

algis, alcis

alcesy, altschis, aľgis

V germánskych textoch sa uvádzajú ako Holzy, Holtschy » *Holci*

V litovskej mytológii sa považujú za božích poslov, t.j. *anjelov*. Chodili v „ženskom oblečení“, sutane, kňazskom rúchu. Ženský princíp alcisa sa nazýva **jauterita**.

Alcis je pomenovanie *Minervy*, pod ktorým bola uctievaná v Macedónsku.

Algos je v gréckej mytológii stelesnená bolesť.

Alilija, Aliluija - (rus.) *Lela*

alkonost, alkonos

antonost, alkion

v ruskej mytológii rajský vták radosti. Má telo vtáka a hlavu krásnej ženy. Žije v raji a do nášho sveta prilieta doručiť správu. Jeho spev je tak ľubozvučný, že každý kto ho počúva na všetko zabudne. Alkonost znáša vajce na brehu mora, ktoré potom hodí do mora. Sedem dní potom je more pokojné, len čo sa z neho vyľahne mláďa rozpúta sa búrka.

Pomenovanie je odvodené z gréckej mytológie podľa dcéry vládcu vetrov Aiola – Alkyóny, ktorú bohovia premenili na vtáka alka (*Alca torda*).

Podobné rajske vtáky sú» *Sláva, Magura, Gagana*

Alkowie (poľ.) – *Holci*

foneticky: *kaukowie*

Leliwa (t.j. lelovci), Latoides - Latonine deti

alovít

rus. bosorkun

syn človeka a démonice *ala*. Negatívny *vetrovniak*. Spôsobuje zrýchľovanie sily vetra, tým spôsobuje vysychanie pôdy a poškodzuje plodiny. Alovíti sú škodliví najmä na Juraja (24. apríla), na Jána (24. júna) a na Luciu (13. decembra)

altar, altarnik (rus.) *oltár, oltárnik*

Altynka

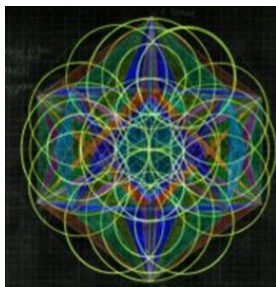
tatár. altýn = zlato

ochrankyňa pohoria Altaj

dcéra mliečnej cesty *Amelfy*, sestra *Velesa*.

alva, alfa

Bod energetického kontaktu s Absolútnom. Bod počiatkov hmotného prejavu neprejavých božských energií – podľa Borisa Jurjeviča Tatiščeva. Centrum dotyku s hĺbkami celého vesmíru. Cez bod alva sa do vedomia dostáva priame poznanie vesmírneho poriadku a udalostí prebiehajúcich aj v najodľahlejších kútoch vesmíru. Možno sa naň napojiť počas práce mozgu v pracovnej hladine mozgových vln alfa – 7 až 14 Hz.

amajlija (juhosl.) *amulet, talizman*

ambarnik (rus.) *stodolník*

rus. = stodola

ambarnyj, anbarnyj

Amelfa

podľa ruských legiend mliečna cesta (galaxia), dcéra kravy *Zemun*.

S božstvom *Rha* mali syna *Velesa* a dcéru *Altynku*.

Amalfea (lat. Capella) je v gréckej mytológii koza, ktorá krmila Zeusa.

Jej dňom je 14. január – siderický nový rok. Čistia sa kraviny, umýva sa dobytok.

Bola prekrytá sv. Emíliou Kesarijskou, matkou Basila Veľkého.

amulet (maď. div, úžas)

(lat. *apotropajan*, bielor. kudmieň, juhosl. amajlija, bulh. muska, rus. obereg)

škapuliar, fetiš, talizman

akýkoľvek predmet, najmä prívesok, so zvláštnou magickou mocou, slúžiaci k osobnej ochrane. Chráni nositeľa pred chorobou, nebezpečenstvom, smrťou, zlými silami, démonmi alebo pre získanie želanej vlastnosti (sily, zručnosti, odvahy, úspechu, lásky). Pokladá sa za sídlo alebo napodobeninu ducha. Prevzal sa do kresťanskej aj moslimskej viery.

Ako amulety sa používali pazúry, zuby, koža, ulity, perie a šupiny zvierat, skalpy, lebky nepriateľov, z ktorých schopnosti mali prejsť na majiteľa. Taktiež sa používali kovy, nerasty, rastliny, neskôr ryté a kreslené symboly, krížiky, škapuliare, posvätné obrázky, kosti svätcov apod.

Amulety z uzlov sa nazývajú *nauzy*.

Amulety so symbolmi elfov sa nazývajú **Vilinské amulety**.

ancibal, ancybal

anciáš balatovyj, antsybal, ančibal, ancibol, ancibul, ančibil, ancibolotnik, bielor. ancypar

čert žijúci v blatách, močiaroch » *ančutka, blatník*

ančutka

ančut, ančutík, pančutka, anša

rus.= zablatenec, litov. ančiūtė = kačička

lysko, lysyj = plešatý; ukrajin. antipka, foneticky: antchoutka, anczutka

v baltskej mytológii bezprstý a bezpäťý čertík, ktorý vie aj lietať a je aj vodník, žije väčšinou v močiaroch. Jeho telo je pokryté srst'ou čiernej farby, hlava je plešatá. Zvyčajne sa ním strašia malé deti, aby nechodili k močiarom, keďže stretnutie s ním môže byť smrteľné, potiahne dieťa za nohu a utopí ho. Špinavé a neposlušné dieťa prirovnávajú k nemu. Deti strašili, že ak pri jedle budú hompáľať nohami, tak sa mu na ne zavesí ančutka.

Pomenovanie vychádza z baltského základu a značí kačička. Je podobný *blatníkovi*.

Po rusky je ančutka prírodný *škriatok*. Takže napr. *blatnica* sa nazýva blatná ančutka, *banicha* sa nazýva kúpeľná ančutka, *polevik* je poľná ančutka, *vodník* je vodná ančutka a pod.

Andajus, Andajas, Andojas, Andaj (litov.) - *boh*

andel » *anjel*

Andresila, Andjelija, Angelina – mená víl v srbskej mytológii

androni » *polovičák*

gréc. androgynos = obojpohlavný, lat. hermafrodit

Andros, Antrimp » *Potrimp*

Anek, Ank

pomocník *domovika* starajúci sa o dievčenské služobníctvo, čeladníčky

animizmus

(lat.) - zduchovenie prírodných javov. Predpoklad, že všetky hmotné veci majú dušu, ktorá je základom ich existencie ako nadprirodzenej bytosti a cez ňu môžu aktívne ovplyvňovať osoby a deje (urieknutím, nešťastím, uhrnutím). Viera, že celá príroda, živly a javy s ňou súvisiace je sídlom démonov.

Prejavuje sa aj v činnostiach: zaklepem na drevo, aby som to neuriekol.

Anin deň

Anino, Janino, Aňadeň

maď.anya (čítaj aňa) = matka

oslava Devany (» *Deva*) ako rodičky a prarodičky božstiev. Zimná oslava je 9.decembra a okrem materského dňa sú s ním spojené aj oslavy začiatku klíčenia ozimín, nasádzanie parohov jeleňmi, nasádzanie vajec pod sliepky, začiatku niečoho nového, nového šťastia, nového času, nového slnka, keďže v tento deň sa slnko na analeme (slnečných hodinách) viditeľne už otáča k jari. V tejto dobe sa robia obrady na ochranu obydľí a zvierat pred chorobami a čarami. Väčšinou sa používajú na to masti obsahujúce popol,

cesnak, uhoľný prach, soľ a pod.. Do vázy sa dajú vetvičky rôznych ovocných stromov a podľa toho, ktorá prvá vykvitne, sa veští úroda alebo budúci ženich. V tento deň nesmie sliedka prekročiť prah domu a v Bulharsku je porekadlo, že „v tento deň sa slnko zvrtné ako kura na prahu“.

Letná oslava je 25.júla ako **hanabál** (*Hanba*)

Oba sviatky boli prekryté pravoslávnu cirkvou ako oslava sv. Anny, matky Márie.

anjel

(gréc. posol) andel, angel, angelos, angol, agel, jangol

astrálna bytosť, tvor bez tela, služobník boha, sprostredkovateľ medzi bohom a ľuďmi, posol boží, stelesnenie dobra, milosrdenstva a slobody.

Zobrazuje sa ako antropomorfná osobnosť v bielom rúchu, s krídlami a svätožiarou, čo je odvodené od bohyně víťazstva *Niké*. Krídla mu boli prisúdené z toho dôvodu, že sa môže v okamžiku pohybovať v čase a priestore. Má nadľudské schopnosti a zručnosti.

Anjel sa môže premeniť na psička alebo mačičku, človeka alebo vietor. V slovanskej mytológii sa nazýva *vila*. Spev anjelov je dokonalý a krásny, z toho prenesene *anjelský chór*. V židovskej mytológii starší anjel, ktorý má vedúce postavenie, sa nazýva *archanjel*. Židovská mytológia pozná tri chóry (sféry), ktoré sa delia na deväť rádov anjelov: anjeli, archanjeli, kniežatá (principáti), tróni, cherubíni, serafíni, sily (potestati - Haniel), mocnosti (virtuti - Anael), panstvá (dominati - Pachuel).

Padlí anjeli sú poslami smrti - *smrtka*. V Rusku sa nazývajú **ággeli**. Sú popísaní aj anjeli dobrí a zlí súčasne a nazývajú sa **poloanjeli**.

Porekadlo: "Keď čert nespí, aj anjel sa obzerá".

anjel strážny

rusky *beregiňa*; ostorožnica, litov. *gulbis*, *gulbi*, *gulabi*, bielor. *zirka*

Neviditeľné duchovné stvorenie, ochranca (ochrankyňa) človeka. Úloha anjela strážneho je viesť nás k dobrým myšlienkam, prácam a slovám a chrániť nás od zlého, avšak nemôže sa miešať do našej slobodnej vôle, len nás má viesť na cestu pravdy. Starajú sa však o odháňanie chorôb.

Každý človek má najmenej jedného anjela strážneho. Anjeli sedia neviditeľne na našich pleciah a zapisujú naše dobré a zlé skutky. Rady anjela počítujeme ako hlas svedomia. Verí sa, že po pravej ruke je anjel strážny (bieliak) a po ľavej je pookúšiteľ (čierniak). Deti cca do 4 rokov vidia anjelov.

Deň anjelov je 2. októbra. U pravoslávnych sa dňom anjela nazývajú *meniny* dotýčajúcej osoby.

Nazýva sa aj *vila posestrica*, v ukrajinskej mytológii *prytka* alebo *spryjia*.

»*sudička*

ankluz » *inkluz*

Anna zubatá » *serpolnica*

Antapati

mytologickí ľudia chodiaci po štyroch

v súčasnej dobe sa to považuje za chorobu s názvom kvadrupedalizmus

Anti

(gréc. = proti) - kmeňový zväz východných Slovanov medzi Dnestrom a Dneprom t.j. Rusi »*Spori*. Uvádza sa, že sú potomkovia truta Anta (Onta) Velesiča a rusalky Prije Bogumirovny. Údajne sú pokračovatelia dedičstva obyvateľov Atlantídy.

Antis je osoba, ktorá je schopná prejsť z hmotného stavu do stavu vln a späť pomocou systému impulzného rozhrania.

Antichrs (Antihst) » *Chors*

antipko (ukrajin.) *zloduch, ančutka*

Antipus bol veliteľ Mormonov, útočiaci odzadu. Pomenovanie môže byť odvodené aj od Herodesa Antipu, ktorý dal popraviť Jána Krstiteľa.

Apaboh, Apboh

maď' apa = otec

Apa Boh, t.j Otec boh

(APBOH nesprávne prečítané z azbuky ako Arvon)

u západných Slovanov totožný s *Rodom*. Napísané ako RODABOH, nesprávne čítané ako Rodavon.

Api je skýtska bohyňa zeme.

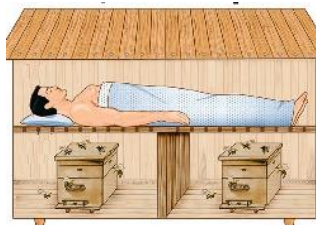
apidom

apydémé, apidome, apidomai, apidoma, apidonu

v litovskej a staroslovanskej mytológii božstvo prechodného bydliska, presťahuje sa k vysídleným ľuďom na nové miesto, nahrádza *domovika*. Vyzýva sa pri prestavbe domu.

Avšak po rusky apidom = včelín; drevené obydlie pre ľudí so zabudovanými úľmi

apij » vampír

apotropajan

gréc. apotrópaios = odvrátenie

ochranný prostriedok proti negatívnejmu pôsobeniu. Výber bol nasledovný: pre trvácnosť a pevnosť (železo), pre tvar (tŕnie a klíny), pre mnohosť (mak), pre arómu (cesnak, cibuľa, petržlen, borievka netata), pre farbu. Ďalej sa používali predmety nezvyklého pôvodu (meteorit) a sväteniny. Používali sa pri každej príležitosti, rodinných a výročných obradoch, stavbe domu, výhone dobytku, odchode na dlhšiu cestu.

»*amulet*

apokryfy

(gréc.) - písané božie posolstvá (napr. zlatým písmom na blanku brezového listu), ktoré spadli z neba alebo ich doniesol anjel a rozmnožovali sa dopismi (reťazou šťastia).

Tiež sú to biblické spisy, ktoré cirkev nezahrňuje do kánonu biblických textov.

arcikaplán, arcikňaz

veľkňaz v stredovýchodných pohanských kultoch

ardina (slovin.) *škrata*

od slova hard = silná, ťažká, drsná

grécky ardeis = tulec

aridnyk

v huculskej mytológii pomenovanie pre čerta, zlého ducha, lucifera, diabla, d'asa či satana, ktorý symbolizuje bytostné nebezpečenstvo

áriji

rasová skupina, ktorá zahŕňala ľudí indoeurópskeho eurázijského pôvodu. Tento koncept vychádza z presvedčenia, že pôvodné skupiny, rozprávajúce indoeurópskymi jazykmi a ich potomkovia, do dnešných dní tvoria osobitnú rasovú skupinu. Od sklonku 19. storočia bol pojem zneužitý predstaviteľmi ideologicky motivovaného rasizmu a konceptu bielej nadradenosti, ako napríklad nacizmu a neonacizmu.

Podľa KK sú to potomkovia Árija, syna Dažboga a Živy, ktorí založili slovanské kmene : Poľanov, Čechov, Srbov a Chorvátov » *rodostrom*. Teda nie je to pragermánska rasa.

Neslovania správajú sa ako deti: Zo studne slávskej sa vedomostí napijú a potom hádžu do nej kamene a smeti.

Arij (Oriji) je vlastne *Jurovit*,

armenka

armenec, ermenka, ermenlička, ermeľčinek, jermelčinek, erjuzmek, jermijka, lehusnitsa, leusa, šrmjana

v bulharskej mytológii druh *upíra*, ktorý vychádza z hrobu a útočí na mladé matky a malé deti a vysáva im krv. Vznikajú z matiek zomrelých pri pôrode. Pomenovanie nemá nič spoločné s Arménskom, zrejme pochádza z gréckeho eirmarmene = zlý osud

artinetas

v írskej mytológii vták meniaci farbu peria. Je uznaný aj Slovanmi.

aryspole

arys-pole, matka rys

mytologické stvorenie z ruských bylín, matka premenená zo žiarlivosti macochou čarodejnicou na rysa. Príkladne sa však starala o svoje deti. Na aryspolu sa zmenia zakliate ženy, ak ich nedokážu včas odkliať.

aržavennik » oržavinik,

As, Aseň, Asila, Asilka, Aster, Asuica, Asja » *Jas, Jasa*

Osilka

tadžits. asil = vznešený, šľachetný, starogr. asteria = jas hviezd

Astra (*Aster*) je rastlina s kvetmi pripomínajúcimi slnko, je to kvet z lúčov jasu slnka, mesiaca a hviezd (vesmírna hmlovina) z ktorej vzišla v Iriji Zlatá Maja (*Zlatogorka*).

astrálny znamená 1.nehmotný (ako svetelný lúč)

2. hviezdny (podľa Astraeus, ktorý je v gréckej mytológii zosobnením hviezdnej oblohy)

Asja Zviezdinka » *Nenila*

Zemepisný názov: As - pôvodné pomenovanie najdlhšej sibírskej rieky Ob.

asetnik (bielor.) *stodolník*

Aspelenia

Aspelekija

Užpelené, Užpelenis, Užsparinè , Usparinia

je jednou z domácich ohnivých božstiev » *domoša*. Aspelenia je tiež nazývaná "kachľový had", pretože má podobu priateľského hada, pomáha udržať dlho uhľíky a teplo sa môže rozvinúť v dome ako had, a všetko sa zahrieva. Aspelenia žije v rohu domu za sporákom alebo krbom. Otočí nohy okolo kachlí a oheň a teplo prichádzajú priamo spomedzi jej nôh.

Je obdobná bohyni *Vesta*.

Býva označovaná aj ako ochrankyňa hraníc pozemkov, ženský princíp Ežiagalisa » *čur*

aspid, apsida

gr.= štít

gaspid, aspis,

v ruštine aj aspik, asp

vo fínskej mytológii drak (okridlený had) s vtáčim zobákom a dvoma chvostmi, prípadne s ďalšou hlavou na chvoste. Údajne bol pozorovaný aj na Pečerskom kopci na Ukrajine, takže zrejme je totožný s *baziliškom* alebo zmejom Goriničom » *zmok*

Prenesene je to človek, ktorý robí iným ľuďom zlé veci, had, zmijsa, mučiteľ

Kozmologicky apsida je bod najmenšej a najväčšej vzdialenosti od ťažiska jeho obežnej dráhy.

Aspid je aj čierny minerál šungit.

Astiňa

ochranca zdržanlivosti, asketizmu, kázal nosiť jednoduché šaty bez výzdoby. Syn *Zornice* prípadne *Jutroboga*, vnuk *Zory* a *Mesiaca*.

astrálne bytosti

postavy, vyzerajúce ako znetvorené ľudské a zvieracie bytosti (čert, drak, bosorka, striga, mátoha) » *div*. Keď ich človek preľstí, rozlejú sa od jedu na smolu alebo kolomaž. Tiež zmiznú, keď sa potnú nejakou zelinkou. Tie, ktoré sa nedajú zničiť spálením, treba biť šípmými prútmí, aby zmizli. Keď chytíme zakliate dievča, mení sa na žabu, jaštericu, hada a všelijaké tvory, no treba rozkázať, aby bola taká, ako predtým a astrálne bytosti zmiznú.

Z čertovského kotla, kde smola kypí a kudlí sa hnusná smradľavá para, astrálne bytosti vystupujú z tejto pary ako všakovaké čudné postavy a tancujú » *larva*.

Podľa vedcov nejde o nič iné ako o „základné formy života“, ktoré žijú v našom priestore. Podľa iných verzií sú to myšlienkové formy ľudí, zhmotnené nočné mory, vyvolané masovým vedomím spoločnosti a jej

jednotlivcami. Vedec Luciano Boccone im dal pomenovanie critters = bytosti.

Na Slovensku sa nachádzajú sa na hrade Hričov.

astrálne telo človeka

fluidické telo, dušefluid, dvojník - vnútorný človek, neviditeľné telo svojim tvarom totožné s hmotným telom, obal duše. Zložené je z éterickej látky, ktorá je v kontakte s duchovným svetom. Za normálnych okolností je jeho energia viazaná na fyzické telo, no za určitých podmienok a činností ju možno uvoľniť a účelovo využiť. Môže opustiť fyzické telo a pohybovať sa bez obmedzenia v čase a priestore. Duša je s ním najužšie spojená a opúšťa ho až po smrti, mumifikovaním sa udržuje v tele až do rozpadu fyzického tela.

» *vedogon, dvojdušník*

astrológia

(gréc.) predpovedanie budúcnosti z postavenia hviezd, matematizácia ľudskej myšlienky. »*kabala*

Zaviedla rozdelenie hviezd do 12 znamení. Stará astrologická kniha sa nazýva Raflí: byzantské astrologické dielo, zahŕňajúce západné a arabské prvky.

Astrológia je snaha matematicky formulovať vplyv kozmického žiarenia na nosiče genetickej informácie.

ašilkovia, asilkovia, asovia, ansovia, osilkovia » des

duchovia predkov obrov (*Avarov*)

Podľa ruského bájoslovia od asov pochádza *Veles*, takže asilkov nazývajú aj *velesiči*.

Ašvieniai » *slncový kôň*

Ašviaňaj

ateizmus

(gréc.) - viera, že neexistujú nadprirodzené (virtuálne) bytosti a záhrobný život. Protináboženská propaganda, odvrhovanie viery v boha a náboženstva.

Atlaibos

Atlaibas, Atleibos

litv. voľný preklad = chodí bosý

v baltskej mytológii pomocník *domovika*, tajomnej funkcie; zrejme je ochranca tých, čo chodia bosí;

obdobný rímskym Dii Penates a Lares, ktorí boli ochrannými bohmi rezerv a bohovia alebo strážni duchovia určitých miest a rodín.

v gréckej mytológii hrdina Achilles bol zraniteľný len na bosej päte

Atrimpas, Atrimpos, Autrimps, Atrimp, Autrimpas » *Potrimp*

atvaras » *aitvaras*

Audenis

V litovskej mytológii severný vietor, ktorý čistí cestu k bráne rajského ostrova

» *Striboh*

Zemepisný názov: Audenis – jazero v Litve

Audros, Audra (balts.) *Búrka*

vládkyňa vodného živlu

Zemepisný názov: Audra – obec a rieka v Litve

auka (rus.) *bauk*

aouka

Aukštėjas, Aukštojas, Auxtheias, (litov.) *Stvoritel'*

litov. aukštas = najvyšší

Ukazuje sa, že to je druhé meno *Triglava*.

Zemepisný názov: rovnako sa nazýva najvyšší vrch v Litve

Aulaukis

Vakaris

v litovskej mytológii západný vietor, odfukujúci prichádzajúce falošné ľudské duše do zabudnutia na ceste k bráne rajského ostrova

» *Striboh*

Auseklis

Aušautas, Aušveitis, prus. Auššautu

v baltskej mytológii vládca hviezd, mužský princíp *Zornice – Jutrobog.*, ochranca zdravých, ochranca chorých, ponúka bylinné prípravky na liečbu chorôb. Jeho dvojča *Rieteklis* je mužským princípom *Večernice*. Obaja sú stelesnené hviezdy Venuše (*Sveistiks*).

Austeja

Austėja, Austheja, Auxtheias Wisagist, lotyš. Bišu māte

baltská bohyňa včiel, vládkyňa všetkých vecí, literárne „tisícročná včela“.

Jej muž je *Bubil*.

Podľa legendy božská *Matka* posielala na zem včely (duše) z nebeského včelínu (hviezdnej oblohy), z vibrácií ktorých sa rodili Slovania. Včela je teda považovaná za boží hmyz a tak isto med za božie jedlo, medovina za nápoj z nebeskej rosy. Včela poštipie len zlého človeka.

Deň včiel a včelárov sa oslavuje 20. mája, 39. týždeň lunárneho kalendára sa nazýva Včelí..

Austra (lotyš.) **Aušra**, **Auska**, Aussra, Ausera, Ausca, Ausrine, (lit.Aušrinė = úsvit) - *Zora*

Auštrinis, Auštaras, Aušrinė

Zemepisný názov: Austria = Rakúsko, kontinent Austrália

Aušlavis

Aušaitis, Aušautas, Aušveitis, Aušveitus, Aušveikas, Ausweikis, Auskut, Aušlava, Ausaitis, Ausschweyt, Auschend, Auschent

litov. sveikas = zdravý

1. v baltskej mytológii božstvo liečenia, chorých, obracali sa naňho, aby sa prihovril k bohom aj v prípade zlej úrody, ako k bohu plameňa.

Na základe podobnosti mena Au-šveitis so Šveitiksom býva stotožňovaný so *Svietičom*.

2. mýtický lekár, žijúci v podzemí

Avari

turkotatársky kmeň (Ádovci) žijúci v 6.storočí na území Slovenska. Zo slova avar vzniklo slovo *obor*.

avar - (maď.) opadané suché lístie, šúštie, alebo vár = mesto

avetinja (balk.) *strašidlo*

Avos

Nebos

rus. avos = azda, možno, možbyť, nebos = nebudaj, mohlo by byť, vari
v ruských legendách duch náhodného šťastia, možnosti, pravdepodobnosti

avseň » *ovseň*

ovsin, Baoussien', Taoussien', Gouvien', Ovsien', Ovseï, Oussen'

Az

Az-Už t.j. „áčko“

ruské pomenovanie božstva písma *Totha*, podľa prvého písmena abecedy (azbuky).

V ruských bylinách je ochrancom domovu, sprostredkovateľ medzi nebom a zemou.

Azovuška » *Lebed'*

Azovka

býva stotožňovaná s božstvom *Asja (Jasa)*.

Zemepisné názvy, Azovské more, hora Azov na Urale, rieka Azovka v Rusku, mesto Azov pri ústí Donu.

aždah, aždach, aždaj

aždacha, aždaja

srbochorv. = drak, perzs. aždaha = had, drak

spoločný názov pre zmoka a zmeja.

aždaja (maced. a srb.) – *ala, dračica*

adžaja

aždarcha, ažder

bulh. = *drak*

pomenovanie pochádza z tureckého aždarcho = drak

Neslovanské

abaasy, abasi (jakut.) – v jakutskej mytológii jednoohé, jednoramenné a jednooké monštra škodiace ľuďom a zvieratám obyvateľa podsvetia, majú zuby zo železa a dokážu ľudí nasmerovať na zločiny » *polovičák*.

abaddon (hebr.) – miesto skazy, synonymum pekla, ale aj anjel priepasti

abadir (orient.) - uctievanie posvätných kameňov, obyčajne okrúhlych, v Oriente, fenické najvyššie božstvo : Mocný Otec

abatur, abathur (staroirán.) – stelesnený posmrtný sudca; ten, ktorý váži dobré a zlé skutky

abbate (tal.) - opát, mladší kňaz v Taliansku

abbé (franc.) - katolícky kňaz bez kňazského úradu

Abdiel – serafín, ktorý je odporcom vzbury organizovanej Satanom

abdulah(arab.) - Alahov sluha, ctiteľ Alaha

abrahámoviny (podľa biblic. Abraháma) - 50. narodeniny

abrakadabra - zaklínacie slovo známe už od 3. storočia s magickou silou podobne ako maukus kaukus. Je častým nápisom na stredovekých *amuletoch*, a pripisovali sa mu zázračné ochranné účinky proti chorobám. Je to tiež pieseň čarodejníc pri sabate.

abraxas (abrasax) - zaklínacie slovo vyryté do kameňa (z toho snáď vzniklo abrakadabra). Súčet číselných hodnôt slova abraxas je 1+2+100+1+60+1+200=365 dní v roku

absolútno - čo existuje samo sebou a spôsobuje všetko ostatné; dokonalé, neobmedzené bytie, je počiatok i koniec všetkého, najvyššia vôľa, stvoriteľ všetkého súcna, dokonalosť sama, zákonodarca a zároveň tvorca predurčenia, úplnosť a neobmedzenosť

absu, abzu (chald) – bezhraničný priestor, prameň pravekých vôd, otec vody

acephali (líbij.) – tvoria s hlavou na prsiach

Adaheli – surinamský boh slnka , *Heli*

adamita (hebr. gréc. *naháč*) - prívrženec náboženskej sekty, ktorej členovia mali spoločný majetok a chodili nahý

Adar, Adramoloch – asýrsky boh, pre ktorého námorníci upaľovali svoje deti, *Moloch*

Aditi, Adit'a - (hind. = bezhraničný) hindská bohyňa nekonečnej oblohy, nebeské svetlo, ktoré prechádza všetkými vecami, prvotná príčina všetkého

Aditinggi - indonézsky boh vulkánu

Adon –fenický boh vychádzajúceho slnka, spojený so žatvou a sezónnym poľnohospodárskym kolobehom.

Adonai - boh v Starom zákone

Adónis (gréc.) - miláčik bohyně *Afrodity*, krásavec, mládenec, symbol odumierajúcej a vždy ožívajúcej prírody. Ženy v staroveku usporadúvali každoročne oslavy Adónisa.

adorant (lat.) osoba, modliaca sa pri nohách Krista alebo Márie na obrazoch

Adriana, Abdrianahoabu – bohyňa z Madagaskaru, pani na výsostiach, ktorá schádza na zem po striebornej reťazi

advent (lat. = očakávanie) - čas 4-och týždňov pred Vianočnou nedeľou, ako príprava na božie narodenie, druhý príchod Krista, symbolizujúce 4 veky od Adama po Krista. Začína od 27. novembra do 3.decembra. Zavedené v r. 922.

adventizmus (lat.) - kresťanská cirkev hlásajúca návrat Krista na svet

Aeol (gréc.) - boh vetra »*Eol*

Aeskulap - antický boh lekárstva

Afrodita – (gréc. = narodená z peny) starogrécka bohyňa ženskej krásy a sexuálnej lásky, puritánmi nazvaná matkou diablov, » *Lubica*

afrodiziakum (gréc.) - zvláštny pokrm, pripravený z mäsa sépii alebo hlavonožcov, pokrm lásky, liečivo, podnecujúce pohlavný pud

agapy (gréc.) - hody lásky nepohlavnej, starokresťanský ceremoniál, večerná slávnosť

Agasaja- semitská bohyňa vojny, ktorá splynula s bohyňou *Ištar*.

Agares – orientálny pekelný démon veliaci plukom

Aglibol – (teľa božie) starosýrsky boh mesiaca, tvoriaci trojicu s bohmi *Jaribol* a *Bel*. Zobrazuje sa so slnkom na čele alebo na ramene.

Agni (sanskrt.) duch ohňa a obetí, aj symbol vládcu ohňa » *Svarožič*

ahinsa (ind.) - zásada nikomu neublížiť, vyplývajúca z indického náboženstva

Ahriman - staroperzský boh zla

Acheron - v gréckom bájosloví rieka v podsvetí, cez ktorú prevádzal *Cháron* duše zomrelých. Kresťanská cirkev v 12. storočí pomenovala takto peklo v podobe papule pekelnej príšery.

Achor- božstvo vzývané na odvrátenie náletov hmyzu

acht (nem.) - stredoveká svetská kliatba

Aion – fenický boh času a plynúceho života

Aiolus – (gréc. =čulý) starogrécky boh vetra, jeho harfa sa rozozvučí závanmi vetra » *Meluzína*

Ajysyt – matka jakutských bohýň, sudička stojaca pri narodení detí, ktorých osud zapisuje do zlatej knihy

Aka – matka starovekých tureckých bohýň

Akana – altaická bohyňa, ktorá vznikla z pravekých vôd

akáša - slovo v sanskrite s významom éter. Akáša je pralátka, hmotný prazáklad vesmíru, stavebná látka stvorenia, ktorá súvisí s priestorom, pole, na ktoré sa premieta akákoľvek existencia, nekonečne riedky pra-element.

Kronika akáša je večná kniha, do ktorej sa zapisujú všetky slová a činy, kozmická pamäť, *dušepamäť*, záznam všetkých činov, myšlienok aj slov

» *kyhala*

akoazma (gréc.) - sluchový klam, pri ktorom počuť neurčité zvuky (syčanie, šumenie, hučanie, slovensky sa hovorí zvonenie v ušiach)

Aladinova lampa - čarovná lampa z rozprávok Tisíc a jednej noci

Alah, Allah– (arab.) boh v islamskom náboženstve.

Pomenovania boha môžu do určitej miery vychádzať z príbuznosti slov: Hebrejské označenie Boha „Eloh-im“ je príbuzné označeniu „Alah“. V aramejskom jazyku, ktorým hovoril Ježiš, sa Boh označuje Alaha. V sanskrt. alaya je absolútne poznanie. V maltskom jazyku, ktorý je špecifický, pretože vychádza z arabčiny, sa Boh označuje pomenovaním Ala.

alf , alv » *elf*

alchýmia - štúdium elementárnych síl (sucho, vlhko, teplo, chlad) a bytostí (zem, vzduch, oheň, voda), hľadala kameň mudrcov a elixír života. Podľa jej hypotézy zmenou pomerov medzi zložkami možno premeniť jednu formu hmoty na inú.

almukantarat (arab.) myslený kruh na nebeskej klenbe, rovnobežný s horizontom

almužník (gréc.-nem.) - mních, ktorý vyberal alebo dával almužny

alp - je nadprirodzená bytosť v nemeckom folklóre. Zjavuje sa ako malý mužik a je spájaný s upírmi, keďže vysáva krv z bradaviek, nosí čarovný klobúk, z ktorého čerpá svoje sily. Slovo alp je nemecká forma slova, ktoré vošlo do angličtiny ako *elf*.

altruizmus (lat.) - nezištná starostlivosť a blaho iných ľudí, nezištná láska k druhým, ľudomilstvo (opak egoizmu)

alumnát (lat.) - ústav pre výchovu kňazského dorastu

Amazonka (amazos gr. = bezprsá) - podľa starogréckych povestí žena z bájoslovného národa bojovných žien, mužských potomkov po narodení vraždili, ako aj mužov po milostnom akte (t.j. nič spoločné s riekou Amazonka)

V ruštine slovo amazon znamená murín, t.j. čiernokožec, murín, rus. čerňavka, smugľanka

ambroický vzduch »prana

ambrózia (gréc.) - v starogréckej mytológii pokrm bohov, ktorý spôsoboval ich nesmrteľnosť

amen (hebr.) - v židovskej a kresťanskej bohoslužbe záverečné slovo žalmov, modlitieb, piesní t.j. koniec

Amfitris (gréc.) - žena boha mora *Poseidona*

amfipter, amphiptere (angl.) – okrídlený had, *šarkan*

Amon (Hammon)– egyptský boh slnka, jeho posvätným zvieratom bol baran

Amor (lat.) - rímsky boh lásky »*Cupido*

amoreť (tal.) - bôžik lásky v podobe dieťaťa

amrita - v indickej mytológii nápoj nesmrteľnosti

anabaptizmus (gréc.-lat.) - novokrstenečstvo, kresťanské učenie zavrhujúce krstienie detí

anachorét (gréc.) - pustovník, samotár

anaktorán (gréc.) - antická svätyňa, otvor nad ústrednou časťou starogréckeho chrámu

anastáza (gréc.) - vzkriesenie, ozdravenie

anatéma (gréc.) - vyobcovanie z cirkvi, cirkevná kliatba

anciáš (gréc.) - protivník, pekelník, čert, diabol

ancikrist (gréc.) - protivník Krista, čert, diabol, slovakizované: jančíkrist

andropolis (gréc.) - miesto mŕtvych, pohrebisko

animizácia (lat.) - oduševňovanie, oduševnenie

antependium (lat.) - ozdobený kryt čelnej strany kresťanského oltára, zhotovený z látky, kovu, dreva, kože, dekorovaný maľbou, výšivkou, reliéfom

Anteus - v gréckom bájosloví obor, ktorý stratil silu, keď sa nemohol dotknúť zeme, svojej matky

anthem (angl.) - zborová skladba na bohoslužbách anglikánskej cirkvi

anticipácia (lat.) - predvídanie udalostí

antikrist, antichrist (lat.) – v židovskej mytológii bojovník proti Kristovi, antit

antinomizmus (gréc.) - smer popierajúci záväznosť predpisov Starého zákona pre kresťanov: ideolatrický smer zdôrazňujúci rozpor medzi poznaním a bytím

antropobiológia (gréc.) - náuka o javoch ľudského života a ich zákonitostiach

antropocentrizmus (gréc.) - filozofický smer, hlásajúci, že človek je stredom a konečným cieľom svetového diania a vesmíru

antropogénia (gréc.) - antropogenéza, veda zaoberajúca sa vývojom a pôvodom človeka

antropolatria (gréc.) - zbožňovanie človeka

antropológia (gréc.) - náuka o človeku, jeho vzniku, vývine, telesných vlastnostiach a postavení v prírode

antropologizmus (gréc.) - filozofický názor, ponímajúci človeka ako prevažne biologickú bytosť, mimo súvislostí s konkrétnymi historickými spoločenskými vzťahmi

antropomorfizmus (gréc.) - primitívne stelesnenie vecí a javov, pripisovanie ľudských vlastností prírodným javom, živlom, bohom apod.

antropozofia (gréc.) - mystické teozofické učenie, ktorého základom je konglomerát nábožensko-filozofických ideí: gnosticizmus, kabalistika, slobodomurárstvo a nemecká naturfilozofia

aoristia (gréc.) - princíp starovekých skeptikov, podľa ktorého o povahe vecí tohto sveta nemožno nič povedať, pretože všetko je neisté

apeirón (gréč.) - neohraničeno, neurčito

apercepcia (gréč.) - osvojenie si predstáv, prispôsobenie novej predstavy skorším predstavám, ktoré sa spoja s novou predstavou

apokalypsa - Zjavenia Jána, mystické proroctvo o konci sveta

apokalyptik (gréč.) - vizionár s apokalyptickými - hroznými predstavami

apologetika (gréč.) - náuka o obhajobe základných cirkevných dogiem

Apolón, Apollo – (ind.-eur. = sila) starogrécky aj rímsky boh slnka a umenia, stelesnené slnko » *Heli*

aporetika (gréč.) - umenie odhaľovať ťažké filozofické problémy

aportácia - prenos a zhmotnenie predmetu z inej roviny existencie

apostata (gréč.) - odpadlík od viery

aposteriorizmus (lat.) - filozofický názor, ktorý uznáva poznanie založené na zmyslovej skúsenosti a praxi

apoštol (gréč.) - šíriteľ kresťanskej viery, Kristov učeník

apoštolát (gréč.) - apoštolský, pápežský alebo misijný úrad, šírenie kresťanskej viery - apoštolské poslanie

apoteáza (gréč.) - zbožňovanie, božská pocta

apparition (lat.) – 1. duša zosnulého človeka, zjavenie 2. výskyt osoby na dvoch rozdielnych miestach v rovnakom okamžiku

apriorizmus (lat.) - idealistický názor, pokladajúci zdroj poznatkov rozumu nezávisle od skúsenosti

aprosexia (gréč.) - neschopnosť sústrediť myšlienky

apsara (ind.) - v indickom bájosloví nebeská víla, ktorá zabáva bohov tancom

ara (lat.) - starorímsky hranolovitý alebo valcovitý kamenný obetný oltár menších rozmerov

arcidiecéza - arcibiskupstvo

arcikňaz - vyšší kňaz

Áres – (gréč. = ruiny) starogrécky boh vojny a rabovačiek, (árešt je väzenie – zastarane)

Argimpasa / Artimpasa / Aripasa - skýtska bohyňa hviezdnej oblohy, patrónka lásky a rodinných väzieb.

argonaut (gréč.) - plavec na lodi Argo, plávajúci do Kolchidy za zlatým rúnom

Argus - (gréč.= lesklý) starogrécky stooký obor strážca

archa (lat.) - 1. biblický koráb 2. archa zmluvy - schránka s tabuľkami Desatora 3. krídlový zatvárací oltár

archanjel (gréč.) - anjel vyššieho stupňa, v židovskej mytológii sú 4 archanjeli: Michael, Raphael, Gabriel a Uriel, ktorí ovládajú štyri elementy: vzduch, oheň, voda a zem.

arché (gréč.) - v gréckej filozofii pralátka, z ktorej vznikli všetky ostatné látky

archidiakon (gréč.) - hodnostár katolíckej cirkvi

archiepiskop (gréč.) - arcibiskup

archigónia (gréč.) - hypotéza, podľa ktorej organizmy vznikajú priamo z neživej hmoty

archijerej (gréč.) - metropolita a patriarcha pravoslávnej cirkvi

archimandrit (gréč.) - predstavený pravoslávneho kláštora

ariáni - (alexandrijský kňaz Aris v r. 318) - popierajú božstvo Krista a Trojicu, rozšírené bolo medzi národmi: Gótovia, Vandali (Winidi, Vislania), Burgundi, Longobardi

arkadický (Arkádia v Grécku) - rajský

arkánium (lat.) - tajný prostriedok, tajomstvo, tajomný liek

arkosólium (lat.) - hrob v starokresťanských katakombách, kde je rakva uložená súbežne s cestou a otvor pre rakvu je ukončený oblúkom

arrha »zásnuby

Artemis – (gréc.= bezpečný) starogrécka bohyňa mesiaca, ochrankyňa stáda, Diova dcéra

asfodel (gréc.) - kvetina, ktorá rastie v podsvetí

Asgard, Asgrad - mytologický domov severského panteónu bohov, v ktorom vládol *Odin*. Údajne sa nachádzal na mieste pevnosti v meste Omsk v súčasnom Rusku, neskôr v súčasnom meste Azov pri ústí rieky Don.

askéza (gréc.) - asketizmus, spôsob života s odriekaním životného pohodlia a radostí, striedmosť, zdržanlivosť, cvičenie v sebaovládani

Asmodeus, Ašmodej - čert, ktorý vládne krčmárom, je chtivý žraníc a vrážd, staroperzský duch hnevu

asklepiad - v Grécku kňaz boha *Asklepia*, ktorý vykonával obrady za uzdravenie chorých

asklepión (gréc.) - svätyňa a posvätné okrsky zasvätené bohu medicíny Asklepiovi (*Eskulapovi*) súčasne slúžiace ako liečebňa

asomatický (gréc.) - nehmotný, netelesný

Astarta, Astaroth, Astata

- sýrska a fenická bohyňa zemskej úrody a lásky, plodnosti, aj bohyňa vojny *Ištar, Oštara*

- v hebrejskej mytológii jeden z hlavných démonov pekla

astrolatria (gréc.) - uctievanie hviezd a predpovedanie budúcnosti z postavenia hviezd

asur (sanskrt) – démon, v novodobej literatúre sa uvádzajú ako predošlí obyvatelia Zeme

ášram (sanskrt.) - 1.pustovňa 2.štyri obdobia v náboženskom živote brahmana

atanázia (gréc.) - nesmrteľnosť

atanizmus (gréc.) - viera v nesmrteľnosť

ataraxia (gréc.) - duševná rovnováha, vyrovnanosť, neotrasiteľnosť, neochvejnosť, pokoj duše, ľahostajnosť voči dobru aj zlu

Ate - grécka bohyňa pomsty

Athéna (*Pallas Aténa*) – (gréc.= ostro velebená) grécka bohyňa múdrosti a vojny

Atlas, Atlant – (gréc. = neudržateľný) grécky obor, poloboh, ktorý na svojich pleciach nesie svet;

atlas sa nazývajú tiež zbierky obrazov, ktoré popisujú konkrétnu tému (najprv geografia, neskôr atlas hviezdnej oblohy, anatómie atď.)

átman - v brahmanizme individuálne bytie, Ja, ego

átrium (lat.) - pravouhlé nádvorie pred starokresťanskou bazilikou

augsburské evanjelické náboženské vyznanie - pomenované je podľa mesta Augsburg v Bavorsku

augur (lat.) - rímsky kňaz, žrec veštiaci z letu vtákov

augustián (lat.) - člen katolíckej mníšskej reholy

aula (gréc.) - stredná loď starokresťanskej baziliky

aura (lat. = vzduch) - 1.telesný magnetizmus, magnetizmus obaľujúci telo, biopole, duševná vlna, ktorá chráni telo od vonkajších vplyvov, možno ho vôľou prenášať na iných ľuďoch a tak uzdravovať; dá sa fotografovať, je totožná s fluid (*fluidum*), čchi a v súčasnej dobe má pomenovanie: *psi*.

2. predzvesť záchvatu

aureola (lat.) - gloriola, svätožiara, kruhový pás okolo zdroja svetla; obrazne vavrínový veniec ako koruna nesmrteľnosti

Auróra – (lat. = úsvit) rímska bohyňa rannej zory » *Zora*. V gréckej mytológii jej zodpovedá *Éós*.

auspícia - veštenie z letu vtákov

autarkia (gréc.) - múdre obmedzenie seba samého, duševný pokoj

autizmus (gréc.) - stále sústreďovanie myšlienok na seba samého

autoanalýza (gréc.) - analýza vlastnej psychiky, jej zložiek a tendencií

autodafé (port.) - slávnostný akt vyhlásenia rozsudku smrti ohňom nad kacírom príadne upálenie kacíra

autohypnóza (gréc.) - zhypnotizovanie seba samého silou vlastnej vôle

autokefália (gréc.) - samostatnosť, nezávislosť

autokremácia (gréc.-lat.) - upálenie seba samého na znak protestu (u vietnamských budhistov) alebo aj samovznietenie

automatizmus - komunikácia ducha s médium, ktoré nevedome v hypnotickom tranze automaticky zapisuje správu

automaton - umelý človek, robot, zostrojený človekom a plniaci príkazy tvorcu (Frankenštein, Golem)

autosugescia (gréc.-lat.) - sugescia seba samého, nahováranie, namýšľanie si dačoho

avatar, avatára (sanskrt.) – prevtelenie, inkarnácia boha na zemi, zostúpenie boha na zem, rus. avega

averroizmus (arab Ibn Rušda Averroesal) - stredoveká filozofia rozlišujúca filozofickú a teologickú pravdu

Averta - zbierka staroperzských mytologických a náboženských textov, vznikla v 9.stor. p.n.l., obsahuje Zoroastrovo učenie

Azazel (hebr. aj arab.) – vodca padlých anjelov